

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **L. H.**, zastoupený JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo nám. 18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2023, čj. OAM-221/LE-VL17-LE31-2023, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 1. 2024, čj. 62 Az 16/2023-58,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 1. 2024, čj. 62 Az 16/2023-58, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Nejvyšší správní soud se v tomto rozsudku zabýval přezkoumatelností rozsudku krajského soudu.

[2] Žalovaný shora označeným rozhodnutím zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jako zjevně nedůvodnou, neboť žalobce přichází z Alžírsko, které ČR považuje za bezpečnou zemi původu, a žalobce neprokázal, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Žalovaný dospěl k závěru, že důvodem pro podání žádosti je jen neochota žalobce absolvovat základní vojenskou službu a nelze mít za to, že by výkon vojenské služby mohl v jeho případě představovat pronásledování či vážnou újmu. Ani tvrzená špatná ekonomická situace v Alžírsku a nedostatek práce nesvědčí o tom, že by v případě žalobce nebylo možné považovat Alžírsko za bezpečnou zemi původu. Nebylo ani možné dojít k závěru, že by žalobce byl na pracovním trhu diskriminován z důvodu berberské národnosti.

[3] Žalobce následně podal proti rozhodnutí žalovaného u Krajského soudu v Ostravě žalobu, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem jako nedůvodnou zamítl. Krajský soud uvedl, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu a obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně situace v Alžírsku považoval krajský soud za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí.

[4] Pro rozhodnutí v dané věci považoval krajský soud za podstatné vyhodnocení obsahu žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany ve spojení s informacemi o Alžírsku jako bezpečné zemi původu. Krajský soud konstatoval, že žalovaný zcela správně vyhodnotil informace obsažené v listině Hodnocení Alžírska jako bezpečné země původu. S ohledem na skutečnost, že označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu a že ze strany žalobce nebyly tvrzeny žádné skutečnosti, které by byt náznakem měly vést k závěru o tom, že v případě žalobce se o bezpečnou zemi původu jednat nemůže, považoval krajský soud žalobní námitky za nedůvodné.

[5] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Stěžovatel nesouhlasil, se závěrem soudu o tom, že žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav a obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Nesouhlasil ani se závěrem, že shromážděné informace ohledně situace v Alžírsku jsou zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Stěžovatel poukázal na závěry rozsudku Krajského soudu v Brně z 19. 5. 2022, čj. 41 Az 19/2021-37, ze kterého obsáhle citoval se zdůrazněním těch částí, které se týkají požadavku na pravidelný přezkum opodstatněnosti zařazení země na seznam bezpečných zemí. Hodnocení Alžírska jako bezpečné země původu považuje stěžovatel za obsahově chudé a neaktuální, neboť není dodržena právě povinnost každoročního přezkumu. Krajský soud se však této otázce vůbec nevěnuje. Krajský soud se dále nezabýval tvrzením stěžovatele, že ve městě Oran v Alžírsku dochází k rasismu, který je pro stěžovatele jako příslušníka berberské národnosti nebezpečný. Stěžovatel také ve správním řízení tvrdil, že má pacifistické přesvědčení a z toho důvodu odmítá základní vojenskou službu, z čehož pramení jeho obavy o svobodu a život v Alžírsku. K tomu v kasační stížnosti odkázal na rozsudek NSS z 9. 6. 2008, čj. 5 Azs 18/2008-83. Krajský soud však v odůvodnění svého rozsudku uvedl pouze to, že ze strany žalobce nebyly tvrzeny žádné skutečnosti, které by byt náznakem měly vést k závěru o tom, že v případě žalobce se o bezpečnou zemi původu jednat nemůže. Takové odůvodnění není dostatečné.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, případně její zamítnutí pro nedůvodnost.

II. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost a dospěl k závěru, že je důvodná.

II.1 K přijatelnosti kasační stížnosti

[8] Nejvyšší správní soud se předně zabýval tím, zda je kasační stížnost přijatelná. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[9] Kasační stížnost je přijatelná. Krajský soud se totiž dopustil zásadního pochybení, neboť svůj rozsudek zatížil nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

II.2 K důvodnosti kasační stížnosti

[10] Nejvyšší správní soud se zabýval přezkoumatelností rozsudku krajského soudu. Stěžovatel v souvislosti s uplatněnými kasačními námitkami nedostatky odůvodnění rozsudku krajského soudu namítal. O této otázce si Nejvyšší správní soud nicméně musí učinit úsudek i bez uplatněné námítky (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Teprve dospěje-li Nejvyšší správní soud k závěru, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, může se zabývat dalšími stížnostními námitkami (rozsudek NSS z 8. 3. 2005, čj. 3 As 6/2004-105, č. 617/2005 Sb. NSS). Podle konstantní judikatury se za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů považuje především takové rozhodnutí, v němž nebyly vypořádány všechny žalobní námitky; dále rozhodnutí, z jehož odůvodnění není zřejmé, proč právní argumentaci účastníka řízení soud považoval za nedůvodnou a proč žalobní námitky považoval za liché, mylné či vyvrácené, rozhodnutí, z něhož není zřejmé, jak byla naplněna zákonná kritéria, případně by nepřezkoumatelnost rozhodnutí byla dána tehdy, pokud by z rozhodnutí nebylo zřejmé, které podklady byly vzaty v úvahu a proč (rozsudky NSS z 28. 8. 2007, čj. 6 Ads 87/2006-36, č. 1389/2007 Sb. NSS, z 23. 6. 2005, čj. 7 As 10/2005-298, č. 1119/2007 Sb. NSS, či z 11. 8. 2004, čj. 5 A 48/2001-47, č. 386/2004 Sb. NSS).

[11] Nejdříve k otázce požadavků na vymezení země původu jako bezpečné. Stěžovatel v žalobě namítal, informace shromážděné o zemi původu jsou povrchní a skoro vůbec se nezabývají skutečným uplatňováním práv (zejména ve vztahu k národnosti Amazigh). Žalovaný si podle stěžovatele neopatrčil aktuální zprávy od nezávislých mezinárodních organizací. Dále stěžovatel poukazoval na požadavky plynoucí ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen procedurální směrnice), zejména na její přílohu I a čl. 37 odst. 2 a 3. V té souvislosti odkázal také na závěry rozsudku NSS z 12. 10. 2022, čj. 10 Azs 161/2022-56, z něhož citoval bod 16.

[12] Reakce krajského soudu na tento okruh žalobních námitek je velmi strohá. Krajský soud uvedl pouze, že „že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu a obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně situaci v

Alžírsku soud považuje za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí.“ Krajský soud sice námitku neopomněl, nicméně z jeho odůvodnění není vůbec zřejmé, proč právní argumentaci obsaženou v žalobě a shrnutou v bodě [11] tohoto rozsudku považoval za nedůvodnou a proč žalobní námitky považoval za liché, mylné či vyvrácené. Napadený rozsudek je v tomto rozsahu nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. V dalším řízení krajský soud posoudí Hodnocení Alžírsko jako bezpečné země původu z hlediska kritérií, která plynou z procedurální směrnice a která vyložil NSS v rozsudku čj. 10 Azs 161/2022-56 a své závěry přezkoumatelným způsobem odůvodní.

[13] Stejnou vadou však rozsudek krajského soudu trpí také ve vztahu k žalobním tvrzením žalobce o jeho pacifistickém přesvědčení, které souvisí s jeho národností Amazigh a je důvodem, proč odmítá základní vojenskou službu. V žalobě k této otázce stěžovatel uvedl, že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině lidí odpírajících vojenskou službu. Alžírské zákony neumožňují náhradní vojenskou službu. Ačkoli Alžírsko není ve válečném stavu, situace tam je nestabilní a probíhá řada místních ozbrojených konfliktů. Jako Amazigh by v rámci vojenské služby byl nasazen do oblastí, kde by měl za úkol potlačovat Berbery a Amazigh. To by musel odmítnout z důvodu své národnosti a obává se potrestání.

[14] Závěr o nedůvodnosti těchto námitek krajský soud v zásadě opřel pouze o to, že *„žalovaný zcela správně vyhodnotil informace obsažené v listině Hodnocení Alžírsko jako bezpečné země původu“* a že *„ze strany žalobce nebyly tvrzeny žádné skutečnosti, které by byť náznakem měly vést k závěru o tom, že v případě žalobce se o bezpečnou zemi původu jednat nemůže“*. Z takového odůvodnění však není vůbec patrné, které informace žalovaný vyhodnotil správně a proč tvrzení stěžovatele obsažená v žalobě nejsou sto zvrátit závěr o tom, že i ve vztahu ke stěžovateli lze Alžírsko považovat za bezpečnou zemi původu. Žalobní tvrzení krajský soud vůbec nezasadil do kontextu informací, které stěžovatel uvedl v rámci řízení o mezinárodní ochrany, ačkoli to sám považoval za podstatné (první věta bodu 14 napadeného rozsudku). Chybí však také jejich posouzení pohledem čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále „procedurální směrnice“), které je také na místě, jelikož se tvrzení uváděná v průběhu řízení o mezinárodní ochraně a v žalobě v dílčích ohledech liší, na což poukázal i žalovaný ve vyjádření k žalobě. Závěry krajského soudu není možné věcně přezkoumat. Ačkoli na žalobní námitky opět krajský soud reagoval, je jeho reakce obecná, formulářová, v zásadě bezobsažná. Ani v tomto případě není jasné, proč žalobní námitky považoval za liché, mylné či vyvrácené.

[15] V žalobě stěžovatel také poukazoval na to, že jeho národností se žalovaný vůbec nezabýval, tímto směrem nevedl pohovor (nekladl k tomu žádné otázky). Na tuto námitku krajský soud nereagoval vůbec.

[16] Popsaná pochybení přitom nelze považovat za toliko formální. Nedostatky odůvodnění rozsudku krajského soudu totiž brání Nejvyššímu správnímu soudu ve věcném posouzení kasačních námitek týkajících se jak požadavků na vymezení země původu jako bezpečné, tak situace samotného stěžovatele. O závěrech krajského soudu by Nejvyšší správní soud mohl leda tak spekulovat, což není jeho úkolem a ani to není objektivně možné.

pokračování

[17] Stěžovatel krajskému soudu také vytýkal, že se nezabýval ani tvrzením stěžovatele, že ve městě Oran v Alžírsku dochází k rasismu, který je pro stěžovatele jako příslušníka berberské národnosti nebezpečný. Tato námitka poukazující také na nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů (z důvodu, že nebyly vypořádány všechny žalobní námitky) je však nedůvodná. Žaloba totiž takovou žalobní námitku neobsahovala, a toto krajskému soudu nelze vytýkat, že se k této otázce nevyjádřil.

III. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že je kasační stížnost důvodná. Zrušil proto napadený rozsudek podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm je krajský soud v souladu s § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právními závěry uvedenými v tomto rozsudku. Krajský soud v dalším řízení posoudí důvodnost všech žalobních námitek. Bude se tedy zabývat námitkami týkajícími se požadavků na vymezení země původu jako bezpečné, tvrzení stěžovatele, o které opíral své přesvědčení, že v jeho případě nelze Alžírsko považovat za bezpečnou zemi původu, a také námitkou, že se žalovaný nezabýval a v řízení nezohlednil jeho národnost. Žalobní námitky přitom posoudí v kontextu skutečností, které stěžovatel uváděl v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany, ale také z pohledu čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne v souladu s § 110 odst. 3 větou první s. ř. s. krajský soud v novém rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 16. září 2024

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu